

Krzysztof Nowak

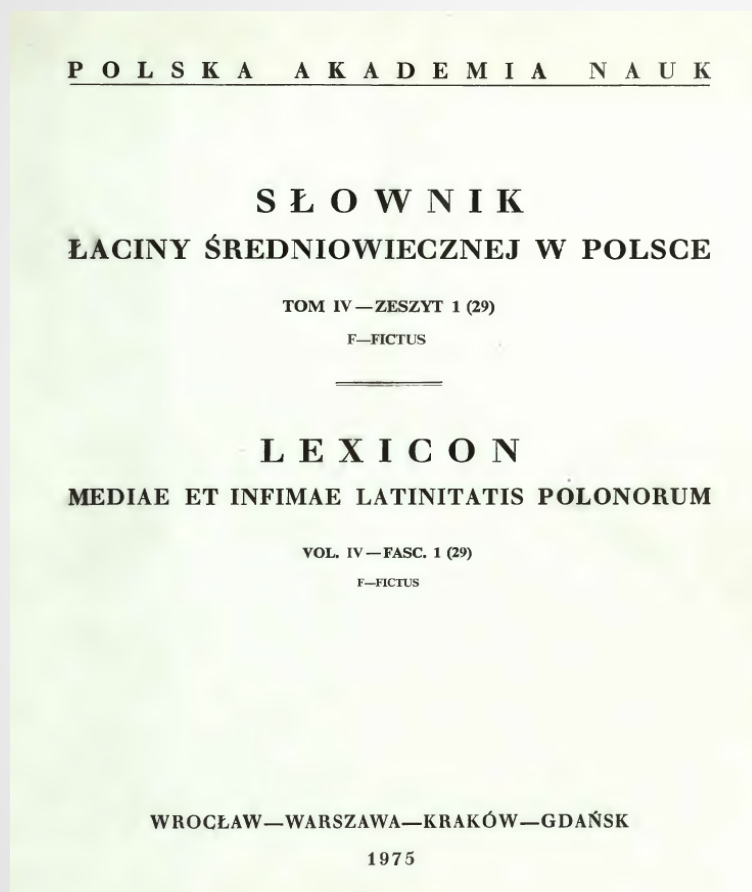
Lexicon Mediae et Infimae Latinitatis Polonorum

Elektroniczny słownik łaciny średniowiecznej Metody, założenia, perspektywy

Instytut Języka Polskiego
Polska Akademia Nauk

Historia projektu

Słownik papierowy

- **pierwszy zeszyt: 1953**
- **zasięg:**
  - ziemie Polskie
  - łacina średniowieczna i – wybiórczo - renesansowa, 1000 – 1550

Słownik elektroniczny

- **grant NCN: 2011 – 2014**
- zespół Pracowni Łaciny Średniowiecznej IJP PAN pod kierunkiem dr. hab. M. Rzepieli

Spis treści

1.

Zasady

2.

Prace

3.

Wybory

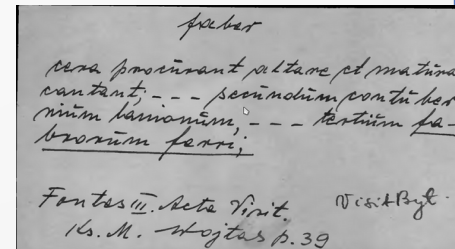
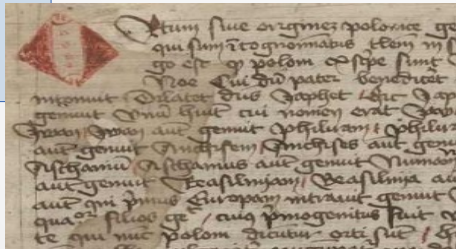
4.

Interfejs

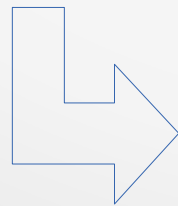
eLexicon. Zasady (1)

- lepszy dostęp do danych rozproszonych w słowniku
  - w kierunku zasobu hybrydycznego

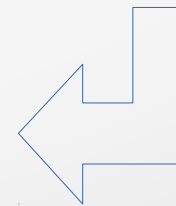
eFontes
(2016)

fiszki
tiny.cc/fiszki

eLexicon

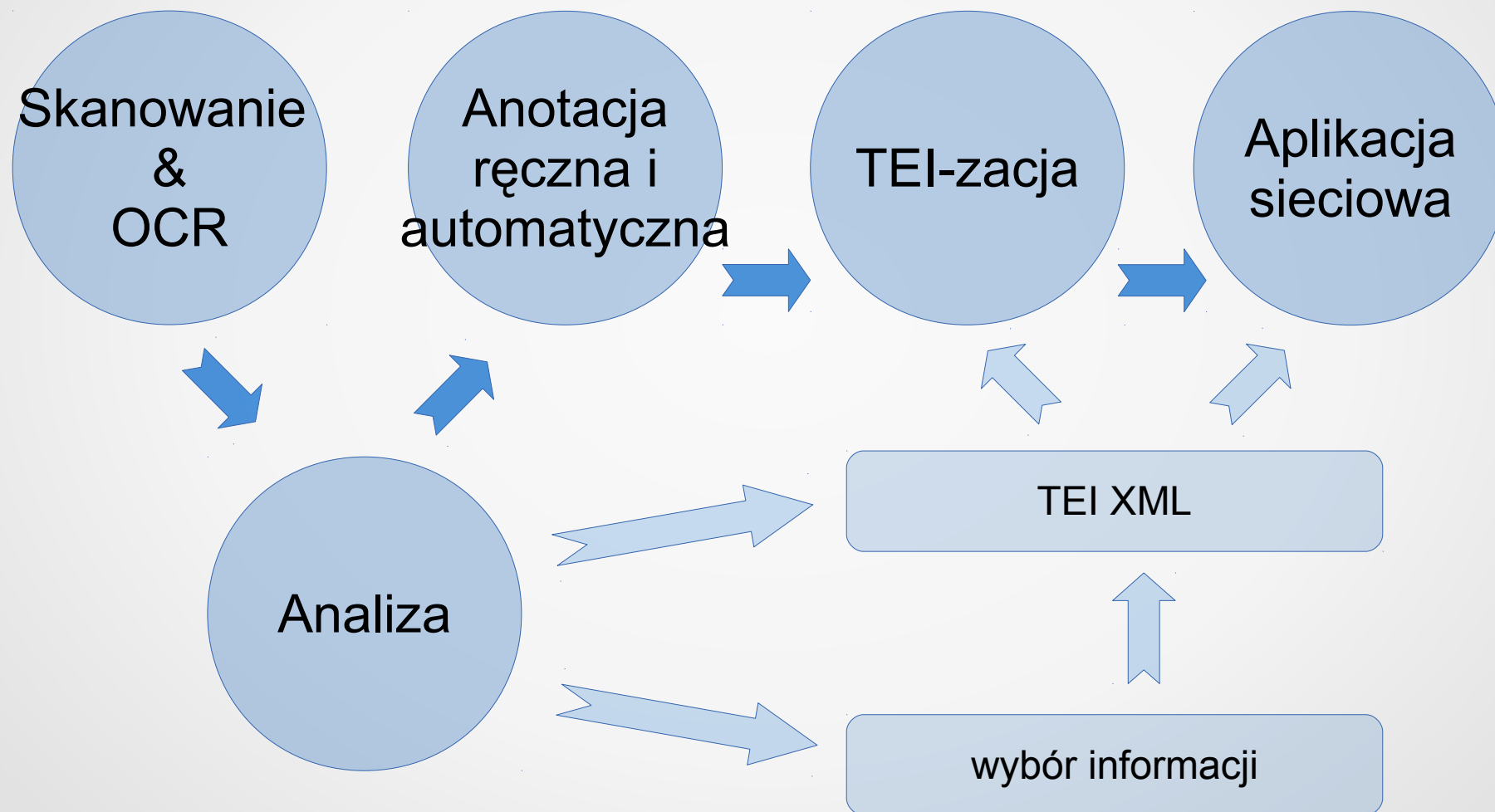

eLexicon. Zasady (2)

- open source + open access
  - trwałość danych
  - nieprzewidziane konteksty
- poszerzenie publiczności

Prace

eLexicon: eksplicytność

LAUDATIO s. **LAUDACIO**, -onis f. F. Th. Bl. S. Dc. NGL. A. N. K. I. 1. *pochwała; actus laudandi. Praec. rhet. mowa pochwalna; oratio laudativa (saec. XV). 2. chwala, uznanie; laus, gloria. Glossa Pol. RFil XXIII p. 279 (saec. XV med.): l-is conatus ... «vszilnosc ku marney chwale».* II. *iur.* 1. *zatwierdzenie, nadanie mocy prawnej; confirmatio* KodUJ I p. 179 (a. 1433): *si ... nostris creditoribus ... in omnibus punctis ... responsum non fuerit, extunc nostri dicti creditores nos occasione praedictae inscriptionis et l-is ... sententia excommunicationis ... cohercebunt.* Cf. LAUDO II A 2. 2. *uchwała, ustawa; decretum, statutum* CodEp II p. 370

1. opis informacji
dostępnej *explicite*

LAUDATIO s. **LAUDACIO**, -onis f. F. Th. Bl. S. Dc. NGL. A. N. K. I. 1. *pochwała; actus laudandi. Praec. rhet. mowa pochwalna; oratio laudativa (saec. XV). 2. chwala, uznanie; laus, gloria. Glossa Pol. RFil XXIII p. 279 (saec. XV med.): l-is conatus ... «vszilnosc ku marney chwale».* II. *iur.* 1. *zatwierdzenie, nadanie mocy prawnej;*

- ✓ rzeczownik
- ✓ wyraz klasyczny
- ✓ poświadczony także we Włoszech, w Holandii itd.
- ✓ poświadczony w egzegezie

2. ueksplicytnienie
informacji *niejawnej*

eLexicon: kodowanie XML

RETRACTATIVUS,
-a, -um ... II. *subst.*
retractivum, -i *n.* *coś*
odpychającego...

```
<hasło>  
  <forma>RETRACTATIVUS</forma>  
  <końcówka>  
    <typ_1a>-a, -um</typ_1a>  
  </końcówka>  
  ...  
  <znaczenie nr="II.">  
    <podhasło typ="derywat">  
      <forma>retractivum</forma>  
      <końcówka>  
        <typ_2a>-i</iType>  
        <rodzaj>n.</rodzaj>  
      </końcówka>  
      <definicja język="polski">coś  
odpychającego...</definicja>  
    </podhasło>  
  </znaczenie>  
</hasło>
```

Anotacja XML. Makro- i mikrostruktura (1)

- utrzymanie informacji typograficznych tylko w niezbędnych wypadkach
  - np. numery stron i wierszy dla rozwiązania odsyłaczy

cf. supra VIII 123 12

[por. wyżej tom strona linia]

- rozróżnienie między hasłami standardowymi i odsyłaczowymi

HASŁO STANDARDOWE

LEXICON, -is *n.* (*Gr.* λεξικόν) S. L.
słownik; index vocabulorum ...

HASŁO ODSYŁACZOWE

- **LETANIA** *cf.* LITANIA
- **LETARG...** *cf.* LETHARG..

Anotacja XML. Makro- i mikrostruktura (2)

CIMOETERIUM 'cmentarz'

Eugène Atget, *Tomb of Abelard and Heloise* (source: Wikimedia Commons)

caemeterium
cementerium
cemeterium
cimeterium
cimiterium
cimterium
cinisterium
cmiterium
coemeterium
cymmeterium

caemiterium
cemeterium
cimeterium
cimethirium
cimitherium
cinitarium
cminterium
coemetarium
cyminitarium

Interfejs. Strona główna

MENU

eLexicon Mediae et Infimae Latinitatis pl Przegładaj Źródła O słowniku Szukaj Szukaj

Elektroniczny Słownik Łaciny Średniowiecznej w Polsce (A-Q)

POLE
WYSZUKIWANIA

Szukaj

Szukaj

AUTOUZUPEŁNIANIE

lex

wyraz LEX

wyraz LEXICON

wyraz LEXIS

wyraz LEXIVA

wyraz LEXIVA → hasło LIXIVIA

Interfejs. Widok uproszczzony

The image shows a screenshot of a dictionary interface with a light green header and a white background. The main content is divided into several sections:

- Navigation tabs:** 'Ogólne', 'Pełne hasło' (selected), and 'Więcej'.
- Word:** 'LEXICON'.
- Gramatyka (Grammar):**
  - Formy:** lexicon
  - Odmiana:** -i
  - Rodzaj:** nijaki
- Etymologia:** Gr. λεξικόν
- Część mowy:** rzeczownik
- Znaczenia (Meanings):** słownik
- Lista haseł (List of words):** 2.LEVIS, LEVISTICUM, 1.LEVITAS, 2.LEVITAS, LEVITER, 1.LEVITES, LEVITES, LEVITICUS, LEVIUSCULUS.
- Expanded 'Pełne hasło' view (bottom):**
  - Navigation tabs:** 'Ogólne', 'Pełne hasło' (selected), 'Więcej'.
  - Word:** LEXICON, -i n. (Gr. λεξικόν) S. L.
  - Meaning:** *słownik ; index vocabulorum*
  - Example:** AKap p. 61 (a. 1540) : receptit ... 1-on utriusque iuris sive dictionarium.

Interfejs. Strona ujednoznacznienia

Poszukiwane przez Ciebie wyrażenie *legit*

nie jest formą wyrazu hasłowego

jest cytowane w hasłach

KALENDARIUM... 117 (a. 1514) : Stanislaus... finito Euclid
liturgiczny ze szczególnym ...

CATEGORICUS... in sensu hypotetico ... valet tantum 'si c
proficiunt'. Item per ellypsim GLOG. ...

CHORALIS... . 1492) : Stanislaus Obolec musicam ch-em
IX p. 252 (a. 1386) : ...

Znaleziono 29 »

stanowi część definicji

CONCHYLEGULUS... rec.) zbieracz ślimaków, muszli ; qui conchylia legit GLcerv p.
506 : c-i dicuntur, qui legunt con...

MATURISTA... nnej mszy św. ; sacerdos, qui missam matutinam legit StVic p. 399 (a.
1438) : officianti, ebdom...

ACCESSUS... oratio, quam sacerdos, antequam ad altare accedat, legit StSyn I p. 48 (a.
1436) : statuimus ... ut...

Znaleziono 6 »

a może szukałeś/aś hasła

1.COLLEGO

GIT

HESIT

Interfejs. Wyszukiwanie zaawansowane

Wyszukiwanie zaawansowane

Szukaj

Szukaj

Gdzie?

w wyrazach hasłowych ⓘ

w definicjach ⓘ

Kryteria ⓘ

☐ Morfologia

☐ Etymologia

☑ Znaczenie

Morfologia

Część mowy

Część mowy

Odmiana

Paradigma

Rodzaj

Genus

Etymologia

Interfejs. Zasoby zewnętrzne

Strona ujednoznacznienia

Szukaj wyrażenia *legit*

w innych słownikach

[GEORGES](#)

[LOGEION](#)

[GAFFIOT](#)

[DUCANGE](#)

w korpusach

[FONTES](#)

[PERSEUS @ PHILOLOGIC](#)

[MGH](#)

[C. CORPORUM](#)

w Internecie

Widok pojedynczego hasła

Ogólne

Pełne hasło

Więcej

Słowniki

[NGML](#)

[Georges](#)

[Logeion](#)

[Gaffiot](#)

Korpusy

[Perseus @ Philologic](#)

[MGH](#)

[C. Corporum](#)

Przyszłość

- optymalizacja wyszukiwania
  - frazeologizmy
  - kolokacje
  - wyszukiwanie pojęciowe
- integracja z korpusem i zasobami encyklopedycznymi
- wizualizacja danych leksykograficznych
- umiędzynarodowienie

Pytania? Uwagi?

krzysztof@ijp-pan.krakow.pl

WWW

interfejs słownika

<http://scriptores.pl/elexicon>

kod aplikacji

<http://github.com/novacellus>